

ASPECTE ALE ÎNCEPUTULUI ACTIVITĂȚII RADIO-BUCUREȘTI

Gabriel Ciotoran

Societatea de difuziune¹ și-a început activitatea în noiembrie 1928. Emisia urma să fie auzită în întreaga Europă.

La început, emisiunile aveau un caracter întâmplător și erau inferioare atât calitativ cât și din punct de vedere al variației și conținutului. Se intercalau în programe nume de colaboratori, piese muzicale și conferințe care nu corespundeau prestigiului unei societăți serioase. Repertoriul muzical era extrem de sărac, iar orchestra, formată abia cu 15 zile înainte de începerea emisiunilor, era insuficientă ca ansamblu și ca nivel artistic. În alegerea colaboratorilor, nu se punea criteriul estetic, iar artiștii și personalitățile recunoscute nu veneau la microfon!

Jurnalele vorbite, inițial, prezentau știri culese din presa ultimelor zile, până când conducerea societății și-a dat seama că acest aspect este un non-sens, angajându-se pentru elaborarea și difuzarea acestora o echipă compusă din mai multe cadre, în frunte cu un director.

Emisiunea avea două mari părți:

1 – partea vorbită

2 – partea muzicală

În partea vorbită, din punct de vedere științific, s-au ținut din noiembrie 1928 până în februarie 1929, 11 conferințe despre artă, 4 conferințe despre estetică, 15 declamații, 5 conferințe agricole, 6 tehnice, 4 religioase, 9 ocazionale; odată, un scriitor și-a citit din operă.

Pe 15 februarie 1929 H. Blazian a fost numit director literar al părții vorbite

a Societății de Radiodifuziune din România. Acesta a introdus rubrici la care s-au perindat frunțași ai culturii și scrisului românesc. A căutat să împace pe cei care solicitau “Doar distracție” cu cei care înțelegeau doar menirea în primul rând culturală a instituției.

Astfel, a introdus cronici dramatice, muzicale, științifice, sportive, medicale, plastice, etc.

Considera necesară inițierea limbilor străine, iar pentru gospodine a înființat sfaturi practice, o oră a femeii și o critică a modei. A inițiat și rubrica de curiozități și a anecdotelor literar-artistice.

Comemorările și marile probleme de actualitate și-au găsit regulat spațiu în emisiune. Pentru aspectul educativ s-au fixat în program conferințe de educație estetică, socială, morală, cetățenească.

Pentru cunoașterea artei, literaturii, a vieții sociale a popoarelor din vecini s-a înființat rubrica “Vecinii noștri”.

Funcția de Președinte a Consiliului de Administrație i-a revenit profesorului Dimitrie Gusti, căruia i s-a solicitat convocarea unui comitet al programelor compus din reprezentanții tuturor instituțiilor de cultură și educație.

Cronica științifică avea două rubrici:

- a) Tehnică și viață;
- b) Cunoașterea universului. Informației de toate tipurile i s-a acordat în acești ani de început un rol important în spațiul radiofonic.

Redau în continuare programul unei săptămâni a anului 1929:

Duminică

Ora 9 - Pentru muncitori

Ora 9.15 - Femeia în căminul ei

Ora 9.30 - Ora copiilor

Ora 9.45 - Sfaturi igienice

Ora 10 - Concert de muzică bisericească sau transmisia serviciului divin de la o biserică bucureșteană, conferință religioasă.

Ora 11- Retransmisia matineului literar de la Teatrului Național sau a concertului de la ateneu.

Ora 14 - Șezătoarea sătească

Ora 18 - Ora veselă

Ora 21.30 - Recitaluri melodramatice sau teatru

Ora 22.30 - Jocuri distractive sau radio roman

Luni

Ora 18 - Tehnică și viață

Ora 21.30 - Buletinul cărții

Marți

Ora 18 - Ora pentru invitații și subiecte speciale

Ora 21.30 - Humorul universal

Miercuri

Ora 18 - Călătorii și sport

Ora 21.30 - Cronica muzicală

Joi

Ora 16 - Șezătoarea pentru școlari

Ora 21.30 - Revista săptămânii literare și artistice

Vineri

Ora 18 - Viața anecdotică a oamenilor celebrii

Ora 21.30 - Informarea străinătății și a minorităților

Sâmbătă

Ora 18 - Lecturi din scriitorii români și străini făcute de autori sau crainic

Bibliei i s-a acordat un spațiu important în vederea faptului că “trebuie cât mai larg prezentată și explicată poporului, în ea găsim filozofie, literatură, morală; în ea se află răspunsul natural și spontan al sufletului omenesc, la toate întrebările puse de natură și viață”.

Revenind la jurnalul vorbit acesta urma să cuprindă zilnic: revista spectacolelor, buletinul meteorologic, buletinul faptelor diverse și al noutăților senzaționale, buletinul bibliografic, bursa valorilor și mărfurilor; rezultatelor cursurilor de cai și de meciuri, pentru toate informațiile păstrându-se neutralitatea politică.

În finalul memoriului înaintat în anul 1929 de Președintele “Societății de Radiotelefonie” ministrului de interne, se arată: “Pentru a ușura acestei societăți să atingă cât mai curând scopul său de instruire a maselor, de ridicare a nivelului cultural, de unificare sufletească a limbii, de înălțare a sentimentelor și îndatoririlor civice, ne permitem, Domnule Ministru, a solicita înaltul dumneavoastră sprijin”.

În conformitate cu datele “Serviciului de Propagandă” numărul de ascultători a crescut de la 105949 înregistrați la 1 ianuarie 1935 la 131913 pe 1 ianuarie 1936, iar pe 1 octombrie același an la 158762, Bucureștiul avea în 1936, 35651 de ascultători.

Date tehnice:

Societatea de Radio avea un post la Bod lângă Brașov cu 150 KW. Legătura cu studiourile din București era făcută cu un cablu special de radio. Până la instalarea cablului s-a utilizat o linie telefonică cu curent de înaltă frecvență. Pentru eventualitatea întreruperilor s-au prevăzut aparate telegrafice “Teletip” care permiteau transmiterea noutăților de presă la Radio România. Direcția tehnică era asigurată de inginerul Mircea Georgescu.

Acesta este începutul acestei instituții, care prin “cutiile vorbitoare”, ajungea

în casele oamenilor. Scriitorul Mihail Sadoveanu, a fost invitat în această perioadă, într-o dimineață, de un prieten, să facă o audiție la radioul acestuia. Nu i-a venit să creadă și mare i-a fost mirarea auzind cum, din cutia din lemn, mare, cu o formă dreptunghiulară, ies sunete muzicale!

Cel mai mare romancier român, Liviu Rebreanu, a făcut, după o astfel de audiție următoarea reflexie: "acesta este sfârșitul teatrului, oamenii preferând să asculte piesele la radio, decât să meargă la teatru!"

Din fericire, s-a înșelat!

La 80 de ani de la înființare, nimeni nu se îndoiește astăzi de perenitatea sa.

SUMMARY

The Radio society in Bucharest started its activity in november 1928. The first broadcastings, which were supposed to be received throughout the whole Europe, were initially rather poor, qualitatively and had a random character. The lack of experience and of professionalism was gradually overtaken by the skills and committment of the employees. The music was poor, the collaborators contributed in providing various conferences, the news were taken mainly from the newspapers. The article presents the beginnings of the Radio society in Romania.